

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Diff. 1. An universale fiat per actum confusè singularia cognoscentem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

in obliquo; in recto dicit entitatem materiæ, & in hoc recto, tam respectus secundò essentialis, quos dicit materia ad formas possibles, quam respectus accidentales ad formas accidentales convenirent, nec ab hoc respectu abstrahit nemine cogitante materia, quia nec abstrahit nemine cogitante, à sua entitate. Aliud autem ille respectus dicit in obliquo, nempe ipsos terminos, nempe formas possibles, vel actuales, ita ut diversitas respiciendi, sit penes terminos, & ab istis terminis dicit materia distinctionem nemine cogitante.

OBJICITUR 7. Quod non est essentialis alicui nemine cogitante, non est illi essentialis, sed ipsi v. g. esse hominis, non est essentialis esse Petrum, ergo nemine cogitante, non est hoc illi essentialis, consequenter nemine cogitante, distinguetur à Petreitate.

RESPONDETUR. Quod à parte rei, homini alicui, sit essentialis esse Petrum, adeoq; indistinctum ab illo, ita ut ly homo independenter à conceptibus nostris acceptum dicat, tanquam quid essentialis, in Petro Petreitatem, in Paulo Pauleitatem, totaque collectio illorum individuorum, erit homo independenter à nostris conceptibus acceptus.

INSTABIS. Datur nemine cogitante singulare, quod est relativum ad universale. Ergo debet dari, & ipsum universale, ergo non erit necesse, ut sit homini essentialis Petreitas, quia hoc ipso non esset nemine cogitante universale, sed sola singularia.

RESPONDETUR. Hoc non nisi sensu singulare est correlativum universalis, quia est illi oppositum suo modo, sed inde non sequitur, dari etiam debere à parte rei universale, quia datur singulare, nam finita quantitati est opposita infinita quantitas, & tamen data à parte rei quantitate finita, non est necesse dari quantitatem infinitam.

QUÆSTIO II.

De Actu Intellectus, per quem fit Natura universalis una.

TOra hæc quaestio manca erit nisi legantur in Metaphysica, dicta de Præcisionibus objectivis. Auctores, qui non tenent dari universale à parte rei, abeunt in hac quaest. in partes, cum quibus disceptandum erit.

DIFFICULTAS I.

An universale fiat, per actum confusè singularia cognoscentem?

Hurtadus, & cum secuti Arr. & Ov. docent, ita imbibi singularitates in natura humana, ut sine illis non possit cognosci, quamvis non sit

necesse, dum cognoscitur natura humana, clarè etiam singularitatem cognosci, licet sit necesse cognosci eandem confusè & implicite.

Punctum Difficultatis I.

Quid tenendum.

DICENDUM est. *Naturam universalem, non fieri unam, per actum confusè singularia cognoscentem.*

PROBATUR 1. Iis rationibus, quibus suadentur in distinctionibus Præcisiones objectivæ.

PROBARI solet 2. Si natura universalis non aliud esset, quam singularia confusè cognita; sequeretur istius propositionis universalis, Petrus est animal, hunc esse sensum, Petrus est & Bos, & Homo, & Asinus, quia prædicatum universale generis non aliud esset, quam species confusè cognitæ, quod est absurdum. Deinde, si singularitates, & differentie cognoscuntur confusè in universali, sequitur bis cognosci differentias, quando concipio Animal-Rationale, semel in animali, & postea in se ipsa, quod tamen est contra experientiam; Deniq; sequeretur, quod quando concipio animal, concipiam totum hominem confusè, quia scilicet confusè concipio rationalitatem, non dabiturq; ex parte objecti aliud universale generis, ab universali speciei, sed erit tantum universale speciei. Neque est recurrere ad actum confusè cognoscentem, quia confusa cognitio non facit, quominus ex parte objecti, non respondeat differentia conjuncta generi, ergo nec faciet, quominus ex parte objecti universale generis, non sit universale speciei.

PROBATUR 3. Tum quia si non fieret universale, nisi per actum confusum, vel id idè esset, quia non habet vim intellectus præcindendi objectivè, & hoc non, quia nec divina posset præcindere, quod est contra Arr. vel quia creatum objectum, non posset præcindi, & hoc non, quia creatum objectum præcindi objectivè, nullam involvit implicantiã. Tum quia titulo diversorum connotatorum potest apprehendi & denominari entitas per modum animalis, & titulo diversorum connotatorum, potest apprehendi & denominari rationalis. Ergo etiam titulo eodem, respondere potest ex parte objecti animalitas, & non respondere, ex parte objecti rationalitas; & sicut tu recurres ad diversa connotata, in salvando hoc, quod est clarè, & non clarè nosci; ita & in præsentati, recurret ad diversa connotata, formalitatesq; ex illis pullulantes. Tum quia si se ex parte objecti, prout præsentati, ita se haberet animalitas & rationalitas, sicut se habet ex parte objecti, prout præsentati lignum & Angelus, fieret tunc præcisio objectiva objecti, prout præsentati, sed de facto

facto ex parte objecti prout representati, ita se habent. Nam æquè non experior sub termino lignum, respondere mihi, confusè Angelum, ut sub termino Animal, prout representato non experior respondere mihi terminum Bucephalitas, videturque quod hoc sibi sit imponere, dicendo: quod hoc confusè cognoscam, licet experiar, nullo modo illud mihi representari, idque non tantum quoad vocem, sed & quoad essentialia prout representata.

OBJICITUR 1. Sinon presentantur in natura universali singularia confusè, sed sola ratio communis præcisè, ergo poterit à Deo produci, hæc ratio præcisè, sine singularitatibus.

RESPONDETUR. Non omnia quæ separantur intentionaliter, posse separari, & seorsim esse realiter.

OBJICITUR 2. Non minus contradictoriè opponuntur cognosci, & non cognosci, quam produci & non produci, existere & non existere, sed repugnat existere animalitatem Petri, & non existere rationalitatem Petri. Ergo etiam repugnabit, cognosci animalitatem Petri, & non cognosci rationalitatem Petri. Major probatur, quia particula non, quæ facit contradictiones, posita est in utroque exemplo supra id quod affirmabatur prius.

RESPONDETUR. Imprimis retorquendo argumentum, non minus contradictoriè, repugnat cognosci distinctè, & non cognosci distinctè, quam produci, & non produci, & tamen per oppositos, potest cognosci distinctè animalitas & non cognosci distinctè rationalitas.

Deinde argumentum multum probat, quia rationem substantiæ, probat ab oculo corporeo videri, dicerem enim, impossibile est produci Petrum & non produci, secundum rationem entis, & substantiæ, ergo impossibile est videri Petrum coloratum, & non videri secundum rationem entis & substantiæ, non minus enim contradictoriè hæc opponuntur.

Directè autem dici potest, quod non minus contradictoriè opponantur, cognosci, & non cognosci, respectu ejusdem formalitatis, quam produci, & non produci, secus si sumatur illud cognosci, & non cognosci respectu diversæ formalitatis, & disparitas est: quia si sumantur, cognosci, & non cognosci, respectu diversæ formalitatis, hoc ipso non erit vera contradictio propter alicuiusmodi, diversarum formalitatum; jam autem non potest in creatis idem produci, & non produci, quia non haberetur principium, per quod eximi posset à contradictione, ne de eodem verificentur illa contradictoria. Hoc enim principium, non possent esse diversæ Metaphysicæ formalitates, quia sunt ordinis Metaphysici, produci autem, & non produci, est ordinis physici, non etiam illud produci, & non produci, eximeretur à contradictione, ratione diversarum virtualitatum in ordine ad prædica-

ta Physica, seu primo intentionalia: quia in creatis, talis distinctio non datur, aliàs daretur in creatis mysterium Trinitatis.

Ad illa contradictoria, existit, non existit, ne in divinis quidem datur virtualitas, quia existit, & non existit, est purum: *est & non est*, si est purum *est, & non est*, non poterit de uno verificari *est*, de alio *non est*. Si de alio verificari hæc non poterunt, verè contradictoria hæc erunt, adeoque implicabunt.

OBJICITUR 3. Nulla contradictoria possunt verificari de creatis, si autem, non per actum confusè cognoscentem singularia, universalia fierent, verificarentur contradictoria.

RESPONDETUR. Si nulla contradictoria possunt verificari de creatis, quomodo verificantur, clarè cognosci, non cognosci clarè, quomodo verificantur de eodem, acclive, non acclive, sed declive, quomodo verificantur, clarius se, quod dicitur de definitione, non clarius se, quod dicitur de definito, &c.

Deinde si rigorosè loqui velimus, non tantum in creatis, non possunt verificari duo contradictoria, sed nec in divinis, maxime enim inter alia verificarentur in his prædicatis: communicatur, non communicatur, producitur, non producitur, distinguit realiter, non distinguit realiter, quæ omnia non sunt contradictoria, nam non dicitur, natura non communicatur, natura communicatur, sed Paternitas v. g. non communicatur, nec dicitur natura non distinguit, natura distinguit, sed Paternitas v. g. distinguit, quod si affirmationis illius, & negationis, alia sunt verificativa, hoc ipso affirmatio illa & negatio, eximitur à conditione veræ contradictionis.

Denique si concedi deberet quod in creatis, non possent verificari duo contradictoria, id verum esset eo sensu, quia scilicet non potest v. g. verificari affirmatio de uno, quin in sensu reali verificetur de altero, identificato realiter.

Punctum Difficultatis 2.

An de eodem realiter possint verificari duo contradictoria?

AD defendendam hanc sententiam, examinanda sunt aliqua à recentioribus objecta, quæ in hoc fermè fundantur principio: De eodem realiter non possunt verificari duo contradictoria. Circa quam difficultatem.

ASSERO 1. *In omni sententia verificari duo contradictoria, si præcisè contradictio spectetur penes terminos oppositos.*

RATIO. Quia sententiæ in hac materia dividi possunt in sententiam tenentem præcisiones objectivas, & negantem præcisiones objectivas: sententia admittens præcisiones objectivas adhuc

huc est duplex; una Scotistarum tenentium formalitates ex natura rei actu distinctas, alia eorum qui admittunt distinctionem non nisi ratione connotatorum, solumque ponunt fundamentum, actu hæc distinguendi. Omnes hæc admittunt contradictoria penes terminos præcisè oppositos. Nam in primis admittitur verificari hæc duo in divinis: produci, non produci: in sententia Scotistica admittitur hoc contradictorium, est formaliter animalitas, non est formaliter animalitas: quod etiam contradictorium pro statu intentionali admittitur à Connotativis. In sententia negante præcisiones objectivas & admittente non nisi formales, admittuntur hi termini, cognoscitur clarè, non cognoscitur clarè sed confusè, cognoscitur in ordine ad hæc connotata, non cognoscitur in ordine ad hæc connotata: Potest item totus Petrus concipi in ordine ad hæc connotata, & totus concipi non in ordine ad hæc connotata: possum item cognoscere eundem Petrum clarè claritate discernente eum ab omnibus brutis dum cognosco rationale, & claritate non discernente eum ab omnibus brutis, dum cognosco animal.

ASSERO 2. *In nulla sententia verificantur duo contradictoria formaliter & simpliciter talia.*

RATIO. Tum quia impossibile est idem esse & non esse. Tum quia nullum argumentum probat id teneri ab aliqua Schola. Tum quia quando verificatur de divinis produci & non produci, non verificatur ratione ejusdem virtualitatis, quando verificatur de creatis respondet animalitas, non respondet rationalitas, idque ex parte objecti, verificatio illa est ratione diversorum connotatorum, ad quæ attendendo, formatur à ratione, nunc quidem formalitas animalitatis, nunc formalitas rationalitatis, ut alibi dicitur. Ergo in nulla sententia verificantur duo contradictoria formaliter & simpliciter talia.

ASSERO 3. *Tum primum verificarentur duo contradictoria simpliciter & præcisè, quando non tantum verificarentur termini contradictoriè oppositi, sed etiam verificarentur de eodem, quod ipsum adhuc non sufficit, sed est necesse verificari ratione ejusdem, unde debet verificari idem, de eodem, ratione ejusdem.*

RATIO. Quia illud ly impossibile est idem esse & non esse, non nisi tenet, si dicto modo circumscribatur contradictio, unde v. g. produci & non produci est contradictorium in creatis, quia idem nempe produci, & non produci, de eodem v. g. homine, ratione ejusdem nempe realitatis, cum non habeat distinctionem virtuaalem, in ordine ad prædicata primò intentionalia, ratione inquam ejusdem realitatis verificabuntur, quod est impossibile; quæ virtualitas, quia intercedit in divinis, non sunt hæc simpliciter contradictoria. Sed hæc virtualitas non

debet esse ratione distinctionis realis in tertio, ut dictum in prima Parte contra Perez, & Esparza, quibus aliqui adnumerant Lugo & Arriaga, sed nullo fundamento, nam Arriaga ut constabit legenti nostram non nisi sententiam tuebatur, nullusque locus pro hoc citatur Lugonis.

DICES I. Quibus conveniunt duo prædicata contradictoria iis necessariò convenit distinctio realis. Ergo impossibile est ut eidem rei realiter conveniant duo prædicata contradictoria. Antecedens probatur. Cui convenit aliquod prædicatum, convenit etiam id, quod est essentialiter inclusum in illo prædicato, v. g. cui convenit substantia, & in substantia includitur ens, eo ipso illi convenit esse ens, sed in prædicatis contradictoriis essentialiter includitur distinctio realis: quod ipsum probatur, quia in istis prædicatis invenitur est & non est, in hoc autem complexo est & non est, invenitur distinctio realis: quid enim patentius potest esse, quam quòd esse, distinguatur realiter à suo non esse.

RESPONDETUR. Habito imprimis respectu ad divina, negatur Major, nam Natura divina & Paternitas præcisè inter se comparata, habent prædicata contradictoria, nempe est communis, non est communis & c. neque tamen inter hæc est distinctio realis: & licet est & non est, respectu ejusdem virtualiter, arguat distinctionem realem, impossibile enim est idem esse & non esse, non tamen eam arguit, in diversis virtualitatibus, hocque significat ille terminus arguentis: esse distinguitur realiter, à ly, suo non esse. Si enim non sit suum non esse, hoc est ratione ejusdem, non erit necesse ponere distinctionem realem.

Habito rursus respectu ad creata. Distingui potest Major, quibus conveniunt duo prædicata contradictoria ratione diversorum connotatorum convenit distinctio realis, ratione etiam connotatorum distinctorum. Concedo Majorem: quibus conveniunt duo prædicata contradictoria ratione diversorum connotatorum, convenit illis distinctio realis, quoad id, quod dicit in recto illud connotatum. Neg. Major. Et ita convenit esse indivisibili entitati Petri, formaliter animal, ratione connotatorum operationum sentiendi, convenit item non formaliter animal, ratione operationum intelligendi, quæ duo connotata sunt distincta realiter: nihilominus ipsum rectum quod est Petrus, non admittit distinctionem realem, nec ex eo admittere debet.

Habito respectu ad divina & creata, itemque ad assertum prædictum distinguitur iterato Major. Quibus conveniunt duo prædicata contradictoria ratione ejusdem. Conced. Major, si non competunt ratione ejusdem. Neg. Major. Quia nec tunc erunt jam contradictoria. Vel si vis distinguere: quibus conveniunt duo prædicata

dicata contradictoria præcisè sumpta contradictione, ex oppositione terminorum, illa distinguuntur realiter. Neg. Major: quibus conveniunt duo prædicata contradictoria simpliciter & formaliter talia. Conced. Major. Idem est quod dicitur in prima parte duo contradictoria proportionata arguere distinctionem realem, fecus improporionata.

INSTAT I. Cum duo homines dicunt, unus, Petrum esse in foro, alter, Petrum non esse in foro, non idem realiter dicunt, non alia de causa, nisi quia sibi contradicunt. Ergo signum est, quod in duobus contradictoriis, inveniatur distinctio realiter.

RESPONDETUR. Distinguendo consequens distinctionibus præjactis.

De antecedente cum limitationibus sentiendum, nam si Petrus replicetur, & sit in foro, simulque templo, qui illum videt in templo, potest dicere non est in foro, sed verificatio hæc, arguet quidem connotatam locorum distinctionem realem, non tamen distinctionem realem ipsius Petri.

INSTAT 2. Cur produci & non produci includat distinctionem realem, ratio est, quia in illis est aliquid esse, & simul negatio ejusdem esse, ergo verificatio contradictoriorum arguit distinctionem realem.

RESPONDETUR. Negando universaliter produci & non produci arguere distinctionem realem, nam reperitur in Natura & Filiatione, non tamen distinctis realiter, sed includere distinctionem realem si non detur virtualis distinctio, in ordine ad prædicata primò intentionalia, jam enim esset verificatio ratione ejusdem, unde quia hæc virtualitas non habetur in creatis, ideo in creatis productum & non productum distinguuntur realiter.

INSTAT 3. Posito quod affirmetur aliquid identificari realiter, & tamen convenire ei duo prædicata contradictoria, hoc ipso dum dicitur non de eodem verificari duo contradictoria, dicitur de eodem verificari duo contradictoria, quia affirmantur de subjecto involvente, duo contradictoria.

RESPONDETUR. Ad formalem, & simpliciter contradictoriam, non tantum requiritur ut affirmentur de subjecto eodem, sed etiam si sint prædicata primò intentionalia, necesse est illa verificari ratione ejusdem virtualitatis, si autem sint prædicata secundò intentionalia, ut verificentur ratione ejusdem formalitatis, vel ratione ejusdem connotati. Quando autem de Petro non potest dici produci eum ratione Petreïtatis, non produci ratione humanitatis, id oritur ex eo, quia illi non convenit virtualis distinctio in ordine ad prædicata primò intentionalia, quæ illi convenire potest in ordine ad prædicata secundò intentionalia. Argumentum quod petitur ex eo, quia destrueretur tota forma syllogistica alibi solvitur.

DICES 2. Etiam duo contradictoria secundò intentionalia non possunt verificari de formalitatibus realiter identificatis. Quod probatur. Non minus sunt repugnantia sibi cognosci & non cognosci, ac sunt mutuo sui destructiva currere & non currere, quia utrumque includit esse & negationem ejusdem esse, quæ negatio cum sit malignantis naturæ, destruit illud oppositum sibi esse, unde quælibet contradictoria, est maxima, nec suscipit minus, ergo si currere & non currere de eodem verificari non possunt, nec de eodem verificari poterit cognosci & non cognosci. Quod ipsum in hoc fundatur, quia tota vis contradictionis non consistit in ratione intrinseci & extrinseci, sicut non consistit in ratione spiritualis vel materialis, sed consistit in conjunctione & negatione conjunctionis ejusdem prædicati cum subjecto.

RESPONDETUR. Retorquendo argumentum. Cum arguens admittit cognosci clarè animalitatem ratione diversi connotati, & non cognosci clarè sed confusè dum cognoscitur rationalitas per ordinem ad diversum connotatum, nos etiam admittimus diversa hæc connotata, cur ergo contradictoria illa, salvantur in principiis arguentis, & non salvabuntur in nostris, & si ad hoc confert diversitas connotatorum, cur non conferet virtualitas in ordine ad prædicata vel primò intentionalia, vel secundò intentionalia.

Ex dictis distingui debet major: quod procedat de cognosci & non cognosci ratione ejusdem virtualitatis, formalitatis, connotationis, datur tamen virtualitas in creatis ad cognosci & non cognosci, quia hæc sunt secundò intentionalia; non tamen ad currere & non currere non replicati. Quia non datur in creatis virtualitas in ordine ad prædicata primò intentionalia. Dixi non replicati, quia alibi dicitur, replicatum, posse in uno loco currere, in alio non currere. Et licet negatio sit malignantis naturæ, malignat tamen non nisi supra quod cadit, cadit autem non supra unam virtualitatem, quia cadit non supra id, quod affirmabatur, affirmabatur autem una virtualitas, supra aliam autem virtualitatem cadit negatio, & licet præcisè consistat contradictio in conjunctione, & negatione conjunctionis ejusdem prædicati de subjecto, debet tamen id esse ratione ejusdem virtualitatis, formalitatis, connotationis.

INSTAT I. Non potest Petrus respectu ejusdem esse dexter & sinister, quantum vis hæc sint contradictoria extrinseca, quod sit à me visus & non visus, & tamen hæc sunt contradictoria extrinseca, & si agatur de prædicatis contradictoriis intentionalibus, non potest dici quod Petrus aliquo modo cognoscatur, & quod nullo modo cognoscatur, ergo nec possunt verificari secundò intentionalia contradictoria.

RESPON-

RESPONDETUR. Defendendo terminos eorum qui admittunt distinctionem virtuaalem in ordine ad prædicata extrinseca, negabitur Antecedens, nam potest replicatus Petrus in uno loco esse dexter, in alio sinister, secundum aliam & aliam collocationem, si illi in illo loco conveniat sed replicato. Sed attendendo ad terminos quos in hac materia tanquam proprios usurpamus, cum esse dextrum & sinistrum non sint contradictoria secundo intentionalia, h. c. petita per ordinem ad intellectum & voluntatem, falsum erit in nostris principiis Antecedens, imò in nostris principiis, si posset Petrus non replicatus esse dexter & sinister simul, hoc ipso haberet virtuaalem distinctionem in ordine ad prædicata physica & primò intentionalia. Potest tamen per nos hoc convenire ut Petrus aliquo modo cognoscatur secundum unam formalitatem, & non cognoscatur secundum aliam ullo modo. Concessa nihilominus hac distinctione virtuali in ordine ad prædicata secundo intentionalia, non erit necesse concedere eam, ad hæc duo salvanda: aliquo modo cognosci nullo modo cognosci, quia hæc sunt formalia contradictoria, Ly enim nullo modo cognosci, excludit, cognosci ratione cujusunque formalitatis cognosci: non cognosci autem ratione Animalitatis, non excludit cognosci ratione Rationalitatis. Et sicut data in divinis distinctione virtuali in ordine ad hæc prædicata: Natura communicatur, Paternitas non communicatur, non est necesse concedere distinctionem virtuaalem, in ordine ad hæc prædicata: Natura communicatur, Natura non communicatur; hæc enim essent formalia contradictoria; ita neq; est necesse admittere hæc contradictoria: aliquo modo cognosci, nullo modo cognosci, quamvis ut dictum à nobis concedatur distinctio virtualis in ordine ad hæc prædicata secundo intentionalia salvanda: Animalitas noscitur, non noscitur Rationalitas.

INSTA 2. Tam non potest idem subjectum indivisibile, subijci per partes prædicatis intrinsicis, quam non potest subijci per partes, prædicatis extrinsicis seu secundo intentionalibus. Ergo neutra horum contradictoriorum verificari possunt.

RESPONDETUR. Si aliquid sit indivisibile etiam per ordinem ad prædicata secundo intentionalia, nec habet in ordine ad hoc virtuaalem distinctionem, nego quod secundum unam partem subijci, secundum aliam possit non subijci prædicatis secundo intentionalibus, secus si habeat in ordine ad hoc distinctionem virtuaalem.

INSTA 3. Produci & non produci sunt contradictoria sive comparentur cum animalitate sola, sive cum animalitate & rationalitate: itemque sunt contradictoria produci & non produci inadæquatè. Ergo & cognosci & non cogno-

sci, æquè ac illa, erunt contradictoria adeoque inverificabilia.

RESPONDETUR. Cum non detur virtualitas in ordine ad prædicata physica & primò intentionalia, fit ut supra idem, & ratione ejusdem, cadat illud produci, & non produci; sed quia datur distinctio virtualis in ordine ad prædicata secundo intentionalia, poterit supra unam virtualitatem cadere cognosci, supra aliam non cognosci, adeoq; hoc fieri poterit, sine ulla contradictione, nisi spectando contradictionem, penes ipsos præcisè terminos oppositos.

INSTA 4. Tam sunt idem realiter omnes formalitates, cum omnibus formalitatibus in eodem objecto indivisibili, quam sunt idem realiter, una formalitas cum altera formalitate in eodem objecto. Ergo sicut repugnat cognosci omnes formalitates sine omnibus formalitatibus ejusdem objecti, repugnat etiam cognosci unam formalitatem sine alia.

RESPONDETUR. Tam formalitas cum re, cujus est formalitas, quam formalitates inter se sunt idem realiter, sed ita sunt realiter idem, ut in ordine ad cognosci vel non cognosci dicant distinctionem virtuaalem adeoque attingibilitatem in ordine objecti, non attingendo aliam; quam distinctionem virtuaalem in ordine ad prædicata physica non dicunt in re indivisibili. Est quidem verum quod repugnat cognosci omnes formalitates non cognitis omnibus formalitatibus, vel aliqua non cognita, quia jam accipitur cognosci & non cognosci ratione ejusdem, secus si cognoscatur una formalitas non cognita alia, jam enim cognosci & non cognosci, non erit ratione ejusdem virtualitatis. Ut etiam supra dictum.

INSTA 5. Negatio cadens supra modum tam facit contradictoriam modalem propositionem, quam faceret si esset simplex contradictio. Ergo si non possunt verificari hæc duo contradictoria cognosci & non cognosci nec verificabuntur hæc adæquatè cognosci non adæquatè cognosci.

RESPONDETUR. Æquè quidem sunt ista contradictoria quoad terminos præcisè oppositos, sed neutrum horum erit contradictorium, si posita distinctione virtuali in ordine ad prædicata secundo intentionalia, cadat supra unum cognosci, supra aliud non cognosci, si item cadat adæquatè supra unam virtualitatem unius realitatis, & non adæquatè supra aliam virtualitatem. Adde ista prædicata adæquatè cognosci non adæquatè cognosci, quoad omnes virtualitates, sunt contradictoria inverificabilia. Quia procedunt ratione ejusdem, adeoque non præcisè secundum terminos oppositos, sed involvunt in super formalem & simpliciter contradictionem: estque similis contradictio huic: ratione virtualitatis, A. cognoscitur, ratione virtualitatis, A. non cognoscitur.

Continuatur Solutio.

DICES 3. Impossibile est verificari duo contradictoria extrinseca & intentionalia, quin simul verificentur de eadem re contradictoria, physica & intrinseca. Ergo si hoc repugnat, repugnet & illud. Antecedens probatur, nam supposito quod cognoscatur animalitas Petri per hanc meam cognitionem expressivam hęc & nunc solius animalitatis, & non cognoscatur rationalitas Petri, sequitur quod animalitas Petri sit capax cognosci per hanc meam cognitionem expressivam solius animalitatis, & e contra rationalitas Petri, non sit capax cognosci, per hanc meam cognitionem expressivam solius animalitatis. Atqui esse aliquam rem capacem cognosci, & simul non esse capacem cognosci per eandem cognitionem, sunt prædicata physica & realia, omnis enim aptitudo & capacitas ad aliqua, est essentialis, & intrinseca rei. Ergo si eidem rei conveniunt prædicata intentionalia, conveniunt physica.

RESPONDETUR. Hoc argumentum ur sit primus contra nostra principia, meus in Philosophia & Theologia condiscipulus, per illustres & admodum R. D. Moszynski, solutio illius data 1. parte disp. 2. n. 84. quæ hęc repetitur, Neg. Antecedens. Major illius vera est, si cognita formaliter animalitate, non esset hoc cognitum in sensu reali rationalitas, secus si sit in sensu reali hoc cognitum rationalitas, consequenter & capacitas animalitatis ad cognosci, est in sensu reali capacitas rationalitatis ad cognosci, cum enim careant distinctione virtuali in ordine ad prædicata physica, & primò intentionalia, sit ut in sensu reali, capacitas unius, sit capacitas alterius. Jam autem in divinis capacitas distinctionis realis à Filio competit quidem virtualitati Paternitatis, sed ne in sensu quidem reali competit virtualitati Naturæ.

Aliâ methodo eidem difficultati ibidem satisfactum, quod capacitas physica ad aliquid physicum invehat distinctionem virtualem, in ordine ad prædicata primò intentionalia physica, qualis est capacitas ad communicari non communicari, produci non produci; sed capacitas physica ad aliquid intentionale, v. g. cognosci non cognosci, non invehit nisi distinctionem in ordine ad prædicata secundò intentionalia, quia capacitas specificatur ab eo, cujus est capacitas, ergo si sit capacitas intentionalium, fundabit distinctionem in ordine ad intentionalia. Rursus capacitas proportionatum aliquid debet invehere, hinc si sit capacitas intentionalium, non invehet distinctionem nisi circa intentionalia, hæc enim sola, sunt illi capacitati proportionata.

INSTABIS. Saltem sequerentur duo contradictoria intrinseca in ipsa cognitione, quæ solum terminaretur ad animalitatem & non rationalitatem Petri. Quod ipsum probatur: ista cognitio est expressiva intrinsece & essentiali-

ter animalitatis, & non esset expressiva rationalitatis Petri, quæ est idem realiter cum animalitate. Ergo huic cognitioni convenirent duo contradictoria intrinseca respectu ejusdem termini.

RESPONDETUR. Imprimis non ostenduntur hęc duo contradictoria, quia ostenduntur ratione quidem ejusdem realiter Petri, sed non ostenduntur ratione ejusdem formalitatis & objecti, qua representati, consequenter non jam verificabuntur duo contradictoria, præcisè & simpliciter.

Sed etiam posito, quod essent hæc duo contradictoria præcisè & simpliciter, nondum sequetur intentum, quia ad hoc ut sequatur in ipsa cognitione virtualitas intrinseca ut dictum etiam immediate, hoc quod competit uni realiter & formaliter, non debet competere, alteri etiam in sensu reali, quamvis sit idem cum illo realiter: ita enim habet in simili virtualitas divina, quæ sola est norma virtualitatis in ordine ad prædicata physica. Quia autem notitia expressiva animalitatis, in sensu reali est notitia rationalitatis, in sensu enim reali animalitas illa, est rationalitas; ideò adhuc in ipsa etiam cognitione, non erit virtualitas, in ordine ad prædicata primò intentionalia.

Hoc idem ex alio capite defenditur, si esset virtualitas in ordine ad prædicata physica & primò intentionalia in illa expressione, tunc deberet esse illa cognitio & animalitatis & non animalitatis sicut rationalitatis, idque ita, ut in sensu reali, illa eadem physice cognitio, non attingat rationale, deberet enim illa notitia habere proportionem cum virtualitate divina, in qua eadem physice, includitur produci & non produci, non produci v. g. naturæ, produci Filiationis; quia autem non ponitur illa notitia talis, ideò nec in illa ponetur distinctio virtualis, in ordine ad prædicata primò intentionalia. Et sicut in animalitate hominis identificante sibi negationem lapidis, non est distinctio virtualis, ita nec erit in notitia attingente animalitatem, negante autem attingentiam rationalitatis.

Addo pressius secundum nostra principia loquendo, animalitas Petri secundum rationem contractam spectata non potest præscindi objectivè, indubièq; in sensu reali notitia illius animalitatis, est notitia rationalitatis, est enim illa animalitas contractè spectata, ipse Petrus, qui etiam est rationalitas. Quod autem præscindit objectivè, est animalitas ut sic, quæ nec realiter ut sic spectata, est rationalitas, habentque se ista, sicut realiter distincta, sed pro statu Metaphysico, & æquè ad se comparantur ut signum & Angelus pro illo, ut dixi statu, si autem pro illo statu non sunt idem realiter tunc cognitio non poterit jam dici habens virtualem distinctionem intrinsecam, hæc enim deberet esse respectu objecti indistincti realiter.

COLLIGES. Quid sit sentiendum, de doctrina illorum, qui dicunt propositiones quidem contradictorias, debere esse de eodem subiecto, non tamen prædicata contradictoria, & ulterius inferunt si in creatis verificarentur, similia prædicata contradictoria, concedendum esse in creatis Mysterium Trinitatis. Siquidem concederetur verificatio prædicatorum contradictoriorum, licet non de eodem subiecto.

Quod attinet ad hanc propositionem illorum, non poterit esse lis inter nos, & illos nisi de voce. Nam quod contradictoria vera, debeant procedere de eodem subiecto, hæc doctrina id solum dicit, quod id debeat affirmari & totum, quod negabatur in altero, & hoc verificatur in veris contradictoriis, siue illa contradictoria sint propositiones contradictoriæ, siue prædicata contradictoria, adeoque etiam in prædicatis contradictoriis, ut salvetur contradictio, debent illa procedere de eodem subiecto, accipiendo subiectum, ut à nobis immediate acceptum est.

Rursus quando dico, Ens & non Ens, non sunt per oppositos propositiones contradictoriæ, sed tamen sunt termini contradictorii, tamen de eodem subiecto implicito, & æquivalenti procedit illa contradictio, quia subiectum implicitum, est ipsum Ens, supra quod, si non caderet negatio, non essent illa prædicata contradictoria, & ita si quis diceret: Ens & non album, non essent prædicata contradictoria, quia subiectum supra quod cadit *Non*, non est idem cum eo, quod altera contradictiones pars inferebat. Porro tam Propositiones contradictoriæ, quam prædicata contradictoria, ut sint vera contradictoria, debet totum negari in altero membro, quod ponebatur in priori, quia autem siue sit subiectum formale, siue virtuale & implicitum, aliud & aliud, non totum, imò non hoc negabitur, quod inferebat alterum membrum, ideò nec foret vera tunc contradictio.

Dando autem rationem communem in qua conveniant, tam propositiones contradictoriæ, quam prædicata contradictoria, ea quantum ad præsens, hæc dari potest, quia scilicet supra id, debet cadere negatio, quod affirmabatur. Unde in prædicatis contradictoriis, supra id cadit negatio, quod affirmabatur, v. g. in hoc contradictorio prædicato, Ens & non Ens, cadit negatio supra Ens, quod affirmabatur. Quia autem si de alio subiecto verificetur v. g. noscitur, de alio verificetur non noscitur, non supra idem cadet negatio, ideò sicut si in prædicatis contradictoriis, non supra id caderet *Non* quod affirmabatur, seu importabatur, non essent vera contradictoria, ita si non de eodem subiecto verificentur, non erunt etiam vera contradictoria prædicata.

Neque valet si dicas, si in contradictoriis, ad identitatem subiecti attendi debet, sequi exinde, quod possibilis sit Hircocervus, dici enim

poterit, quod sub alia formalitate sit Hircus, sub alia Ceryus. Non inquam valet, nam imprimis Hircus & Cervus, non se habent ut formaliter contradictoria prædicata. Rursus si ex identificatione Ly communicatur, cum Ly non communicatur, non sequitur in divinis similis identificatio ac est Hirci & Cervi, in Ente rationis, nec sequetur in creatis, datis præcisionibus objectivis in iisdem, & distinctione virtuali, in ordine ad prædicata secundò intentionalia. Imò cum careant creata, distinctione virtuali, in ordine ad primò intentionalia prædicata, qualia sunt Hircus & Cervus; ideò in creatis non poterit dari similis identificatio, identificationi Hircocervi in Ente rationis.

In divinis autem, data identificatione Ly communicatur, & Ly non communicatur, si dicas non dari identificationem similem Hircocervo, ideò quia conceptus objectivus Hirci, non est conceptus objectivus Cervi, adeoque quod nec conceptus ipsius *Communicatur*, sit conceptus objectivus ipsius Ly *Non Communicatur*, idem & nos dicemus, in nostris principiis. Quia etiam conceptus objectivus in creatis unius formalitatis, non est conceptus objectivus, aliùs formalitatis. Si item dicas, ideò in divinis, data identificatione ipsius Ly communicatur, & ipsius Ly non communicatur, non dari identificationem similem Hircocervo, quia Ly communicabile non est per modum speciei completæ, sed se habet per modum complebilis, ab ipso, quod non communicatur: Ita & nos similem complebitatem, inter formalitates præcindiabiles ostendemus.

Punctum Difficultatis 3.

Alia Argumenta pro actu confuso.

OBJICITUR I. Natura universalis formaliter est prædicabilis de singulis suis individuis, siquidem proprietas in separabilis universalis est prædicabilis de multis. Atqui natura humana, una objectivè seu abstracta ex parte objecti à suis differentiis individualibus, non est prædicabilis de singulis individuis: Quod probatur; illa natura abstracta à singulis suis individuis vel esset prædicabilis tota & adæquatè sumpta de Petro, & tota de Paulo, vel esset prædicabilis inadæquatè & secundum aliam partem de Petro, secundum aliam de Paulo: non primum, quia natura illa abstracta & objectivè, est natura omnium hominum, sed natura omnium hominum, non potest dici de Petro tota, & tota de Paulo, aliàs cum Petro identificaretur adæquatè natura omnium, & sic totum non esset majus sua parte, ergo natura illa abstracta objectivè, non est prædicabilis adæquatè de quolibet individuo: si autem dicis esse prædicabilem inadæqua-

adæquatè & per partes, ergo illa natura abstracta ex parte objecti, constat pluribus partibus, quarum una sit idem adæquatè cum Paulo.

RESPONSIO communis est, totam naturam prædicari de Petro, nempe genus & differentiam, sed non totaliter, consequenter adæquatam prædicari naturam humanam, sed non adæquatè, si non totaliter, nondum sequetur totum, non esse majus sua parte. Rursus dici potest totam naturam humanam & adæquatè prædicari de Petro, sed totam totalitate Metaphysica, non physica, quia totalitas physica naturæ humanæ importat individua, totalitas autem metaphysica importat solum genus & differentiam, seu definitiva prædicata hominis; quia autem dum prædicatur tota natura humana metaphysicè spectata de Petro, retinet insuper suam universalitatem, adhuc totum, quod est universale, erit majus sua parte singulari Petro. Denique natura hominis abstractè & objectivè spectata, est natura omnium hominum, si hoc sensu accipiat: includit in se omnes homines, hoc est singula individua falsa est propositio, si autem hoc sensu accipiat: est quid commune singulis, vera est propositio: si autem singulis commune, hoc ipso erit majus singulis.

OBJICITUR 2. Unitas hæc naturæ abstractæ à singularibus dependet à cognitione nostra tanquam à causa. Quæro igitur vel hæc unitas dependet à cognitione nostra tanquam à causa efficiente, vel tanquam à causa formali. Non à causa efficiente, quia cognitio nihil efficit in suo objecto, ergo nec efficit unitatem in objecto, & si illam efficeret, certè non efficeret nisi singularem, nihil enim efficitur nisi singulare: si autem sit à cognitione tanquam à causa formali, ergo unitas illa naturæ, non se tenet ex parte objecti, sed ex parte cognitionis, & nihil aliud est, quam ipsa cognitio una, à cujus unitate natura denominatur extrinsecè una. Quod ipsum probatur: Quia quando effectus aliquis dependet ab alio in genere causæ formalis, ipsa causa formalis, est forma constituens & denominans talem effectum.

RESPONDETUR. Quicquid sit de hoc: an abstractio per ordinem ad constituendum universale, habeat se per modum causæ an per modum solius conditionis, sine qua non, indispensabiliter requisitæ: quantum ad præsens dici potest, quod universale sit à cognitione præscindente, tanquam à causa efficiente, sed improprie dicta: habet quidem formalitatem effectivæ, quia ipsius opus est, depurare naturam à differentis, sed non habet formalitatem effectivæ propriè, quia non dat esse physicum & reale, sed merè intentionale, & reale non nisi prout opponitur ficto: & licèt cognitio nihil physicum efficiat vel conferat objecto, efficit tamen & confert aliquid intentionale, & si illam efficeret physicè, indubiè non efficeret nisi

singularem, secus si efficiat intentionaliter, licèt enim nihil efficitur physicè nisi singulare, efficit tamen intentionaliter potest, id, quod non sit singulare, sed depuratum à singularibus adeoq; universale.

OBJICITUR 3. Universale nihil est aliud nisi unum & multa, in illa ipsa ratione, in qua sunt unum, sed multa individua confuse cognita, sunt unum quid & simul sunt multa in illa ipsa ratione in qua sunt unum. Ergo multa individua confuse cognita, sunt universale. Major est definitio universalis. Minor probatur: Nam imprimis illa individua sunt multa intrinsecè & ex parte objecti, sunt etiam unum quid in ratione hominis, extrinsecè & ex modo concipiendi.

RESPONDETUR. Explicando definitionem, quod unum sine addito, accipi debeat pro uno simpliciter, adeoq; non pro uno per solam denominationem extrinsecam, debet autem illud unum esse multa non actu, sed aptitudine, in conceptu autem confuso, sunt multa actu objectivè. Deinde non apparet, quod si aliqua sunt multa, unà cognitione reddantur unum, sicut dum cognoscitur decem una cognitione, non evadit decem, unitas.

OBJICITUR 4. Per quam cognitionem auferitur pluralitas in objecto, in ratione hominis, per illam inducitur eo ipso unitas in ratione hominis, per actum autem confusum hoc fit, quia ex modo tendendi illius non apparent Petretas, Pauleitas.

RESPONDETUR. Apparet confuse, & etiam si non apparerent, solum non apparere, faceret apparere universale, non autem esse universale.

OBJICITUR 5. Per cognitionem claram multorum v. g. Petri & Pauli fit divisio in Petrum & Paulum. Ergo è contra per cognitionem confusam multorum, fit indivisio.

RESPONDETUR. Fit indivisio confusa, adeoque adhuc est illic divisio, consequenter non est unitas. Deinde non per cognitionem claram fit divisio, sed per multipliciter in se, quam advertit intellectus. Ergo & indivisio per negationem multipliciter in se, ad quam advertit intellectus. Non est autem indivisio per negationem multipliciter in se, si lateant in objecto differentia.

DIFFICULTAS II.

Per quem Actum fiat Natura universalis una?

Tota hæc difficultas, necit secum eorum cognitionem, quæ dicta in Materia de distinctionibus, & in Materia de Attributis in Theologiâ, sit.

† Hh 2 Pun.